

GASILLEC

Letnik XXXV.

Glasiło »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana«

Izšaja mesečno. / Posamezne številke 2·50 Din, za inozemstvo 3 Din.
V »JGZ« združena gasilna društva dobivajo po en izvod »Gasilca« brezplačno.

V Ljubljani, dne 20. januarja 1931. ● Številka 1.

Novoletno voščilo.

Za novo leto gasilcev voščilo:
da bi nam skozi prav milostno bilo!
Da bi procvitali naši domovi,
v delu in miru potekali dnevi!

Mi bomo letos kot lani gasilci,
ognja, strasti in nesreč vseh krotilci,
bratske ljubezni, pomoči klicarji!
Sv. Florjan nas požarov obvari!

Anton Boštela, Trbovlje.

Vesti starešinstva.

Starešinstvo je v svoji seji dne 29. decembra 1930. sprejelo sledeča novoustanovljena prostovoljna gasilna društva ter jih dodelilo tako-le:

1. v GŽ Cerknjsko: Velike Bloke, pošta Nova vas pri Rakeku;
2. v GŽ Kamniško: Srednja vas pri Kamniku in Vrhpolje, pošta Moravče;
3. v GŽ Ljutomersko: Podgradje, pošta Ljutomer;
4. v GŽ Martjansko: Bogojina, pošta tam, ter
5. v GŽ Zalsko: doslej neorganizirano društvo Vitanje, pošta tam.

Odrejlo je nadalje poravnavo vseh še odprtih kongresnih računov ter vzelo pregled kongresnih obračunov v vednost.

Pravila »Državnega Vatrogasnega Saveza kraljevine Jugoslavije« še niso odobrena. V odborovi seji 14. decembra 1930. je bil storjen soglasen sklep, da bodo posredovali vsi načelniki posameznih zvez pri osrednji vladi v pospešitev te rešitve.

Nestorju jugoslovanskega gasilstva, tovarišu Kolaricu Miroslavu st. je izročila naša delegacija dne 13. decembra 1930. na slovesen način diplomu častnega članstva JGZ z odznakom ob navzočnosti članstva pred mestnim spremiščem v Zagrebu.

Slavnostna kongresna številka »Gasilca« je po večini še neporavnana. Poskrbeti je treba v društvenih odborih, da se nakaže za 5 doposlanih izvodov Din 25.—. Čim preneha obstojati čekovni račun št. 11058 JGZ Ljubljana, Kongresni odbor, naj kupi društvo na pošti uradni ček ter nakaže na čekovni račun JGZ Ljubljana št. 11438 dotični dolžni znesek, ki mora biti poravnán v najkrajšem času, sicer ga bomo morali izterjati potóm pristojnih župnih načelstev, odnosno pravnim potóm; kajti kdor ne vrne pravočasno doposlanega blaga, je dolžnik.

Vmes je bilo tudi nekaj društev, ki so si za spomin obdržala po 2 izvoda te številke, a ostale 3 pa so vrnila, kar je silno komodno in ceneno.

Končno naročamo vsem društvom, da spisujejo vse prošnje na urade na celo pisarniško polo ter jih ne kolkujejo. Samo onim prošnjam za srečolov in tombole priložijo za rešenje kolek za Din 20.—. Župna načelstva naj vsako drugo obliko prošnje zavrnejo, kakor tudi nezadostno opremljene, sicer jih nam vrnejo oblasti v izpopolnitev z verodostojnimi dokazili.

Vsem občinam dravske banovine, katerim je kraljevska banska uprava priporočila naročitev našega strokovnega glasila »Gasilca« ter jim dovolila vstavljati letno naročnino v proračun, dopošlje uprava prvo številko letošnjega »Gasilca« s povabilom, naj postanejo naročniki; saj so baš županstva kot požarno-policijska oblast najbolj zainteresirani na dobrem napredku gasilskih čet ter morajo iz tega vidika biti vedno v najožjih stikih s svojo obrambno vojsko, sestojčo iz nesebičnih in požrtvovalnih »tihih junakov«.

»Gasilce« more postati mesečnik le tedaj, ako ga bodo občine kot naročnice gmotno podpirale. Letna žrtev je samo naročnina Din 30.—, kar bodo gotovo rade storile vse brez izjeme. Prostovoljna gasilna armada v občinski službi bo le obremenila letno občinski proračun za to malenkostno naročnino, sebi pa pomagala k večjemu razmahu, ker bo mogoče priobčevati strokovne članke o gasilski službi v vedno večjo in popolnejšo pripravljenost naših obrambnih čet, kar bo samo v dobrobit občine tvorečemu prebivalstvu celokupne banovine.

Nadejamo se z gotovostjo, da ne bo nobena občina zavrnila našega lista; nego bo rede volje naročnica »Gasilca«.

Vesti zveznega odbora.

Po starešinski seji dne 29. decembra 1930. je zboroval zvezni odbor kot širši gasilski sosvet JGZ Ljubljana. Od 39 žup je bilo zastopanih tri četrtine zastopnikov. V imenu kraljevske banske uprave je prisostvoval seji gospod Franc Kristan, gasilski poročevalec.

Iz tajnikovega poročila je razvidno, da so se izvršili doslej ne samo vsi sklepi lanske glavne skupščine, nego je starešinstvo podvzelo vse korake in prilike, da bi čim več doseglo v prid naši organizaciji. Neizvedeni so samo še nekateri predlogi »Tehničnega odseka«, ki je obljubil izdelati svoja poročila do današnje seje.

Predlog odseka »Samopomoči« na obvezno pristopanje po društvi si je osvojila glavna skupščina z veliko večino; zategadelj je naročil odbor, da se ta sklep tudi izvede dosledno. Po tem besedilu morejo biti v »Samopomoči« kot člani korporativna društva in ne več posamezniki društev; zato morajo ali pristopiti brez izjeme vsi redni člani istega društva, ali pa izstopiti dosedanji posamezniki iz »Samopomoči«. Ta prekornostna ustanova mora postati ali mogočna za vse članstvo, ali je pa ni več. Polovičarskega životarjenja ne smemo več dopuščati.

Novoustanovljena društva morejo tudi prigrasiti redne člane stare nad 50 let v »Samopomoč«, toda le z zdravniškim izpričevalom. Od zavednosti in uvidevnosti članstva bo zavisen nadaljnji obstoj »Samopomoči«, ki je doslej z uspehom lajšala bedno stanje in otirala solze stoterim prizadetim zaostalim.

»Gasilski Koledar za letošnje leto je izdala JGZ. Razprodalo se je komaj 1500 komadov, in to z velikimi težkocami, kar za našo 22 tisoč mož broječo armado ni posebno razveseljiv pojav. V zalogi je še nadaljnjih 500 komadov, čakajočih na zavedne naročnike.

Poročilo predsednika bivšega »Kongresnega odbora«, tov. Engelsbergerja o poteku kongresnih slavnosti je vzel odbor z zadovoljstvom v vednost. Končni obračun se bo predložil odboru v eni prihodnjih sej, kadar bodo poravnani še doslej odprti zadevni računi.

O izdaji »Kongresnega Almanaha« ima proučevati starešinstvo ter podati odboru jasno sliko in konkreten predlog v prihodnji seji. Zato je nujno potrebno vedeti mnenje družtev, ali bi bila voljna naročiti si obvezen izvod, da bo mogoče prilično ugotoviti ceno temu spominskemu »Almanahu«.

Vsi sodelujoči činitelji prejmejo pismeno zahvalo za svojo požrtvovalnost ob kongresu. Prav posebna zahvala gre slovenskim časnikarjem, ki so vsestransko podpirali predpriprave ter vzbujali zanimanje za gasilske svečanosti v polni meri.

Pri razpravi o razdelitvi rednih podpor iz 2%nega gasilskega sklada se je izrekla večina delegatov za kategorizacijo društvenih podpor v tri skupine, kakor jih predvideva odredba kraljevske banske uprave. V tem zmislu bodo župni odbori stavili zveznemu predsedstvu svoje predloge v »Popisnicah«.

Da bo omogočeno v tem letu obdarovati zopet onemogle gasilce, vdove in sirote v službi ponesrečenih, bo k razpoložljivemu skladu prispeval 1%ni gasilski sklad iz lanske rezerve, za kar bo zaprosilo zvezno vodstvo.

Na podlagi soglasnega sklepa odborove seje se razpisuje natečaj za vlaganje prošenj onemoglih gasilcev, vdov in sirot za podelitev enkratne letne podpore iz zveznega »Podpornega sklada«. Prošnje je vlagati do konca meseca m a r c a t. l. potom pristojnega društva na župo, ki bo vse vloge zbrala, pregledala ter jih sredi aprila predložila s priporočilom ali odklonilom zveznemu predsedstvu.

Društveni odbori morajo paziti, da bodo vlagali prošnje zares potrebni tovariši, kakor tudi vdove in sirote po v gasilski službi smrtno ponesrečenih gasilcev v prvi vrsti, ker tem so podpore namenjene.

Zaradi preglednosti in enotnosti prejmejo župna načelstva tiskane obrazce, katere dobe društva v razdelitev posameznim prošnjikom, odnosno prosilkam. Prošnje so kolkovine proste. Zaradi nakazila podpor je treba navesti natančno število gasilske službe, bivališče in zadnjo pošto.

Na zakasnele vloge se ne bo moglo ozirati; zato naj društva opozore upravičence na termin vlaganja teh prošenj.

Izključitev društva Krka na Dolenjskem je odbor potrdil.

Pozivu, kako žele društva imeti v bodoče urejeno »Samopomoč«, se je odzvalo komaj 26 družtev, ki so se z veliko večino izrekla za obvezen vstop vsega društvenega rednega članstva.

Za letošnje glavno skupščino se je določil Maribor, in sicer bo zborovanje starešinstva, odbora ter posameznih odsekov dne 1. in 2. avgusta t. l. v prostorih, katere bo preskrbelo domače gasilno društvo, odnosno GZ Mariborska desni breg.

Polkrajinski, odnosno župni zleti so predvideni za letošnje poletje v Celje, Krško in Maribor k šestdesetletnicam in v Trbovlje rudnik k petdesetletnici. Razen teh obhaja tudi društvo Toplice svojo 50letnico, h kateri proslavi se bodo odzvala v prvi vrsti društva GZ Novomeške in odposlanstva sosednjih GZ, dočim bo k prireditvi v Hotederšico odposlala svoja društva in zastopstva GZ Logaška in Cerknjska ter po možnosti Vrhniška in Borovniška.

Za Celje je že vnaprej določen 7. junij, a vsi drugi jubilanti naj sporoče pravočasno dneve svoje proslave, ozirajoč se na gorenji datum.

S priporočilom kraljevske banske uprave bo zveza ponovno zaprosila finančno ministrstvo za trošarine prosti bencin ne samo za črpanje vode na požarišču, nego tudi za dovoz in odvoz brizgalne domov.

Končno se naročuje vsem župnim načelstvom, naj vsako v izpopolnitev vrnjeno prošnjo čim hitreje rešijo ter za vsako zaproseno podporo glede višine stavijo konkreten predlog.

Tudi županstva dobivajo poizvedbe o vrednosti in potrebnosti za podelitev podpor posameznim društvom. Nekatera jih rešujejo točno, druge pa zavlačujejo njih rešitev. V interesu hitre rešitve naj društveni odbori posredujejo pri županstvih, da se njihove prošnje, odnosno povpraševanja čim najhitreje rešujejo.

Končno je odstraniti vse prapore z deželnimi barvami nekdanje kronovine, kakor tudi trake z nemškimi napisi pri društvih v obmejnih krajih. Kakor smo položili nekdanje narodne prapore v arhiv ter jih zamenjali z državno zastavo, prav tako morajo prapori izza predvojne dobe, ki služijo samo tujerodni propagandi, zginiti za vedno kot društvena relikvija v arhiv. To je izvesti brez oklevanja dosledno in brezobzirno, ker je neodložljivo in v interesu ugleda narodne države nujno potrebno.

Uprava »Gasilca«.

Naročnikom našega glasila priložimo v 1. številki čekovno položnico v obnovo naročnine za koledarsko leto 1931., katero naj zanesljivo nakažejo za pol leta vnaprej. Ako bo »Gasilec« mesečnik, bodo plačali naročniki enak znesek v drugem polletju, sicer pa bo kot dvomesečnik plačan že s prvim zneskom za vse leto.

Način dosedanjega izterjavanja koncem leta je zelo problematičen in za JGZ škodljiv, ker mnogi naročniki vrnejo položnico in trde, da miso naročniki, dasi so prejeli skozi vse leto »Gasilca«, a zopet drugi odpotujejo iz kraja neznanu kam, ne da bi prej poravnali naročnino. Na ta način je uprava oškodovana za težke stotake.

Tudi pristojbine za oglase, odnosno oglasnino bomo pobrali polletno in to zaradi tega, ker se vedno bolj množijo primeri, da interesenti med letom zabredejo v konkurz, in zopet uprava izgubi s tem tisočake.

»Samopomoč«.

V četrtem četrtletju 1930. leta so umrli sledeči tovariši, kojih dedičem so se izplačale nastopne posmrtnine:

183. Bezjak Mihael, Spuhlja pri Ptuj	star 42 let	3000 Din
184. Svetec Jožef, Mežica pri Prevaljah	star 52 let	3000 Din
185. Wank Ivan, Mežica pri Prevaljah	star 63 let	3000 Din
186. Golob Jožef, Vuzenica	star 43 let	3000 Din
187. Govek Jož., Zg. Pobrežje p. Rečici ob Sav.	star 32 let	3000 Din
188. Žižek dr. Branko, Velenje	star 51 let	3000 Din
189. Zagožen Boštjan, Bočna pri Gor. gradu	star 51 let	3000 Din
190. Mandelc Franc, Šmartno ob Paki	star 35 let	3000 Din
191. Cimbas Boštjan, Kamnik	star 72 let	3000 Din
192. Pungartnik Franc, Brdo pri Lukovici	star 47 let	3000 Din
193. Koleto Janez, Loka pri Zidanem mostu	star 66 let	3000 Din
194. Bezek Ivan, Metlika	star 81 let	3000 Din
195. Šuklje Anton, Dragomlja vas	star 64 let	3000 Din
196. Špeglič Jurij, Gaberje pri Celju	star 67 let	3000 Din
197. Adamčič Martin, Šmartno pri Litiji	star 79 let	3000 Din
198. Zupanc Jožef, Rajhenburg	star 32 let	3000 Din
199. Haberman Mihael, Muta ob Dravi	star 72 let	3000 Din

Skupaj 51000 Din
prištevsji doslej že izplačanih 543001 Din
je torej za 199 posmrtnin izdanih 594001 Din

Od navedenih članov je umrla tretjina starih nad 50 let. Za zamišljeno posmrtnino po Din 4000— bi moralo biti pri 17 primerih 6800 redno plačujočih članov, kojih žal nimamo; zato se je le s težavo dosegla kvota Din 3000—.

Zaradi obilice pisarniških del pride letni računski zaključek šele v prihodnji številki na vrsto.

Ker moramo izvesti skupščinski sklep za obvezen pristop celokupnega društvenega rednega članstva, naj poskrbe društveni odbori, da vstopijo vsi člani v »Samopomoč«, da ne izgube dosedanja posamezniki pravice do posmrtnin, ker

so sicer primorani k izstopu. V »Samopomoči« deluje posameznik za vse in vsi za enega. Sedaj plačujem za druge, nekoč bodo pa drugi žrtvovali svoj dar za moje zaostale.

Izkaz izplačil posmrtnin prikazuje že skoraj 600.000—dinarjev, kar pomeni naravnost velikansko vsoto, darovano v pomoč najbližnjim.

»Gasilski Koledarček«.

Nakup enega izvoda »Gasilskega Koledarja« je po veljavnem skupščinskem sklepu za vsako društvo obvezan, kar mora pač vedeti vsak čitatelj »Gasilca«. Zato se mora smatrati vračanje za skrajno nevednost ali pa nagajivost,

katera kaže v jasni luči nezrelost posameznih društev, v katerih ne more biti govora o disciplini. Ne vračajte več Koledarja!

Nevezanih imamo še v zalogi 500 izvodov, katere moramo razprodati, če hočemo imeti krite vse tiskarniške in upravne stroške s poštnino vred. Naj se društva pobrigajo za naročilo; saj je komaj vsakemu odkupiti še 1 izvod in zaloge ne bo več. Posamezna društva jih kupujejo po več izvodov skupaj, ker prirejajo gledališke igre, ki jih je stavil naš avtor tovariš Mikuz društvom brezplačno na razpolago. Za gledališke vloge bi služili tudi broširani izvodi, ki so mnogo cenejši od vezanih.

Velika katastrofa v Lyonu na Francoskem.

Dne 13. novembra minulega leta ponoči ob 1 uri, ko so vsi prebivalci mirno spali je mogočen zemeljski plaz zasul del mesta Lyon ter pokril več hiš s prebivalci vred. Na pomoč prihitele gasilce je presenetilo med reševalnimi deli ponovno plazovje. Ob tej priliki je zgubilo 19 gasilcev svoje življenje. Med mrtvimi je bil poveljnik gasilcev, njegov pobočnik, 3 četniki, 3 četarji in 11 gasilcev.

19 gasilcev je darovalo svoje življenje, da rešijo pod plazovjem živo pokopane. Darovali so svoje življenje za svojega bližnjega in tako s svojo herojsko smrtjo pokazali vsemu svetu, da gasilec pomaga, ne

glede na svojo varnost, prostovoljno vsakemu in povsod. Ne samo kadar ga kliče rog k požaru, ampak, kjer kdo trpi, povsod je gasilec pripravljen pomagati. Zapusti svoj dom in svojo obitelj in hiti na pomoč, dasi ne ve, če se še vrne pod domače okrilje. Ti gasilci ostanejo v analih gasilstva zapisani z zlatimi črkami. Bodi jim lahka zemljiča, ki jih krije, a njihova smrt v čast in slavo vsega gasilstva. Člani Jugoslovanske zveze gasilstva čutijo bol, ki je zadela bratsko francosko gasilstvo in se v nemem sočutju klanjajo pred heroji, gasilci v Lyonu.

Slava njihovemu spominu!

Tudi korak k zbližanju.

Jugoslovanska gasilska zveza je prejela po gasilskem kongresu več zahvalnih pisem, od katerih objavljamo danes pismo »predsedatelja sejuza dobrov. požarospasitelni družini v Bolgariji »Spasitelj«.

Jugoslovanska gasilska zveza!

Dragi gospod tovariš starosta! Mili brat!

Ob priliki slovanskega gasilskega kongresa v Ljubljani smo bili jaz kakor tudi ostala člana naše bolgarske delegacije prijetno iznenadeni od ljubeznivega sprejema bratskega slovanskega gasilstva. Očarani smo bili, ko smo gledali tisoč-

glave množice gasilcev, divili se nad prvovrstno organizacijo in Vašim lepim krajem, Vašemu dobremu narodu. Poročal sem svoje vtiske na našem kongresu, ki me je pooblastil, da se še enkrat v imenu bolgarskega gasilstva najprisrčneje zahvalim za gostoljubni sprejem. Hvala Vam iskrena, predvsem tovarišu starosti g. Turku, vsem članom starešinstva ter kongresnemu odboru s tovarišem Engelsbergerjem na čelu.

Bratskemu gasilstvu bolgarskemu in njega predsedniku Nenčo S. Petef-u prisrčna hvala za laskavo priznanje. Bodite prepričani, da nas je baš Vaš obisk srčno razveselil in dal Bog, da se enkrat vidimo pri Vas.

Elektrifikacija Dravske banovine.

Marsikateri čitatelj našega »Gasilca« se bo začudil, češ, kaj ima elektrifikacija naše banovine opraviti z gasilstvom? Pa kakor gre gasilstvo v drugih rečeh z novo dobo naprej, mora iti tudi z elektrifikacijo.

Gotovo vsak gasilec ve, da je ena izmed najvažnejših skrbi gasilnih društev skrb za hitro in uspešno naznanjevanje požarov, sklicanje gasilcev ali tako zvani hiter in uspešen alarm.

Že iz l. 1324. je znan pravilnik nekaterih šlezzijskih mest, po katerem je bil baje kaznovan vsakdo, ki je prej praznil stanovanje, nego je napravil požarni alarm. Iz leta 1433. pa je znan pravilnik mesta Bremen v Severni Nemčiji, kjer se glasi točka 42.: »Če kdo, naj bo mož ali žena, vidi začeti hišo goreti, (Haus zu brennen in Brand gerät) naj dotični, ki v njej stanuje, takoj ko zapazi, kliče na pomoč in dela šunder. Če tega ne stori, naj plača mestu 3 M kazni«. In iz l. 1731. so znana sledeča, zelo natančna določila glede

požarnega alarma iz Augsburga: »Kaj ima vsakdo pri nastanku požara, dalje za obvarovanje, mir in varnost, kot tudi za reševanje in zadušenje ognja delati in skrbeti: § 1. Kadar meščan ali stanovalec tega mesta v svoji hiši ali stanovanju zapazi ogenj, naj ga ne prikriva, niti naj se ne podstopi sam ga gasiti, temveč naj prikliče sosedo na pomoč in naj poskušajo večjo nevarnost in škodo preprečiti. Pri nepojenljivi nevarnosti pa naj kričijo na ulici »Ogenj!« in naj se naznani stražnikom v bližnjem mestnem stolpu po domačinih ali sosedih in naj se pri tem pove, kje in pri kom gori itd.

Stražniki na stolpih pa naj, kakor hitro zapazijo ogenj ali pa močan dim, takoj kličejo raz stolpov, nato takoj hitijo na bližnjo stražnico ali na postajo nočnih stražnikov in naznanijo kraj, da eden izmed njih hiti tja in obvesti poveljstvo o nevarnosti. Če pa je plamen že udaril na plano, naj z večimi udarci na zvon dajo znamenje o nastanku požara. Poleg tega naj podnevi rdeča zastava, ponoči rdeča svetiljka naznanja smer požara.

Strelci na stolpih naj napolnijo strelne priprave in naj bodo pripravljene, da jih na povelje župana izstrele.«

Pri takih in sličnih odredbah smo ostali na deželi, skoro bi rekli, še po vsem svetu do danes. Tako pravi n. pr. čl. 36. uredbe o požarno-policijskem redu v ljubljanski oblasti z dne 27. okt. 1928. sledeče: »Kdor opazi požar, je dolžan to naznaniti županstvu ali požarnemu komisarju ali odborniku ali gasilstvu. Prikrivanje ali opustitev prijave se kaznuje po določbah kaz. zak. Posebno dolžnost naznaniti požar imajo: a) varnostna straža in nočni čuvaji; b) prizadeti hišni posestniki in sosedje; c) stanovalci, pri katerih se je pojavil požar; č) uslužbenci pod b) in c) navedenih oseb; d) lastniki signalnih naprav.« Čl. 37. iste uredbe pa pravi: »Župan ali njegov namestnik v požarno-policijskih stvareh mora nemudoma sklicati gasilstvo in osebe, ki so dolžne in določene pomagati pri gašenju. Ako je v občini ali neposredni bližini orožništvo, politična oblast ali vojaštvo, se obvesti tudi te o nastalem požaru.«

Tako sklicavanje h gašenju pa bi šlo zelo počasi od rok, vsled tega so za to danes v splošni rabi po deželi plat zvona in, kjer obstojajo tovarne in slično, sirene in piščali, kadar so v obratu, in pa, v slučaju nočnih požarov, če imajo nočne straže. Torej smo tako rekoč gasilci na deželi glede sklicavanja za gašenje odvisni od izpolnjevanja gori navedene uredbe oziroma od dobre volje lastnikov signalnih naprav.

Po mestih so se že tudi pri nas uvedle stalne požarne straže, n. pr. v Ljubljani na Gradu, v Mariboru v stolpu stolnice i. dr., kakor so pač mogoče. Vedno pa le tam, kjer so stalne gasilske straže v gasilarnah. Imajo tudi uvedene signalne električne napeljave z zvonci po privatnih stanovanjih gasilcev. Dalje je v službi za gasilsko sklicavanje, odnosno za poklic gasilcev telefon, ki pa včasih ni prav zanesljiv: pri prostih vodih, ob nevihtah, pri slabih spojih, pri pretehem govorjenju, pri razburjenem klicatelju itd.

Vsled teh in sličnih nepopolnostih in ker mnogokrat od vsake minute zavisi rešitev ljudi ali preprečenje velikih katastrof in nesreč, dalje ker tudi hitrost gasilske akcije zavisi od sklicanja, so uvedla moderna velemesta, v katerih se pač nahaja vsa mogoča industrija, posebne električne napeljave za požarni alarm in za sklic gasilcev. Posamezni aparati, ki so zvezani s to napeljavo, pa so razstavljeni po mestu na kri-

žiših cest, po industrijskih podjetjih, hotelih itd. To so stenske omarice s šipo v vratih, ki se v primeru požara utare, nato pa se pritisne na znotraj se nahajajoči gumb, potom katerega se sproži električna struja, ki v centralni gasilarni pokliče gasilce, obenem pa poseben kazalec pokaže številko aparata, kateri je bil sprožen. Imajo pa tudi že aparate, po katerih se lahko tudi označi, kake vrste je požar, n. pr.: sobni, kletni, strešni, požar olja itd. Ta napeljava pa zahteva posebno omrežje in mnogo drugega, kar pri nas, posebno na deželi ni mogoče ter moramo zaenkrat ostati še pri tem, kar pač imamo na razpolago.

Nekaj pa je, odnosno bo pri nas na deželi dandanes, ko se obljublja in že izvaja popolna elektrifikacija našega podeželja, mogoče, in to s pomočjo istega omrežja kot je luč, namreč namestitvev električnih siren. Ena sirena, pa dovolj velika, bi zadostovala že za velik okoliš. Sprožiti in spraviti pa bi se morala z različnih mest, n. pr. na vsaki tretji ali četrti hiši po vseh vaseh, ki bi spadale v njeno področje, to je n. pr. po vseh vaseh občine, ki bi jo nabavila, ali po vseh vaseh okoliša dotičnega gasilnega društva, ki bi si jo same nabavile in pustile napeljati električen vod za njo. Lahko bi si tudi več občin ali več gasilnih društev nabavilo skupno sireno, kar bi bilo še bolj priporočljivo. S tem bi bil v enem hipu alarmiran ves okraj — več občin ali več gasilnih društev obenem. Seveda bi se morale izdati stroge odredbe za zlorabe.

Če ni bilo še nikoli na deželi prilike, da bi se naznanjevanje požarov in sklicavanje gasilcev pravilno in dobro uredilo, je ta prilika napočila sedaj! In bil bi neodpuštljiv greh, če se ne bi ta prilika porabila in izrabila. Dolžnost vseh občin, kakor tudi gasilnih društev samih in drugih merodajnih činiteljev, celo banovinskih elektrarn bi morala biti, da se za to vsi prizadeti pravočasno zainteresirajo. S tem, da se to sedaj ob priliki splošne elektrifikacije naredi, bi se cene napeljave vodov, montiranje siren in stikalnih gumbov znatno znižale. Gasilna društva so pač prva poklicana v to, da sprožijo tozadevne akcije po krajih, ki prihajajo za elektrifikacijo v poštev. Čeprav vse to nekaj stane — bo pa marsikateri požar, skoro bi rekli, v kali zadušeni. Le dobre volje in vedrega duha na delo, tovariši, in če bo to našo dobro voljo in delo kronal uspeh, boste sami najbolj zadovoljni! Zdravo M—c.

L. 1931.

Tovariši! Zaključilo se je koledarsko leto 1930. ter se začelo 1931. Obrtniki, trgovci, denarni zavodi in tudi društva polagajo sedaj in pregledujejo letoletne račune, slike dela, slike uspehov in neuspehov in delajo tako zvane letne bilance. Do tega pride tudi vsako gasilno društvo sedaj po novem letu, ko se podajajo letna poročila na društvenih občnih zborih. Posebno natančen naj bo račun o tehničnem delu: o tehničnem napredku in o morebitnem tehničnem nazadovanju. Poveljniki morajo imeti natančen zapisnik in popis vsake vaje ter morajo potem na podlagi tega zapisnika sestaviti letni obračun. Sestaviti pa morajo tudi, na podlagi letoletnega dela in opazovanja — proračun, t. j. načrt za delo v prihodnjem letu. Tak načrt bi moral biti napravljen pri vsakem društvu! V tem učnem načrtu naj bo vedno obseženo vse ono za učenje potrebno, v praksi ali teoriji, kar je še najbolj pomanjkljivo, slabo, nepopolno ali pa česar še sploh ni v društvu in med članstvom. V preteklem letu n. pr. se je vadilo članstvo v polaganju ene cevi od brizgalne, za prihodnje leto naj se napravijo načrti za take vaje, pri katerih se bodo morale polagati dve cevi hkrati. Ali n. pr. so mladi gasilci gasili ogenj, v načrtu naj bo teoretičen pouk o pravilnem gašenju itd. Primerov, česa nam še manjka, je nešteto. Kako naj se vaje vršijo in kako je napraviti tak načrt za posamezne vaje, je lepo in stvarno opisal tovariš F. G. iz Trbovelj v slavnostni številki letošnjega »Gasilca« na strani 23. Zato sem to tudi napisal, da bi se vaje res po njegovem nasvetu vršile, ker s tako izvedenimi vajami se res privede članstvo do kakega znanja.

In prav tako kot društva, naj napravijo v začetku leta tudi župni odbori učni in vadbeni načrt za nekaj praktičnih vaj ali poučnih predavanj.«

Če bo pa še zvezni tehnični odsek storil enako, potem se smemo, ne samo letos, ampak vsako leto nadejati splošnega smotrenega dela in napredka.

Kakor pa vsi vemo, se to do sedaj ni godilo. Ob koncu vsakega poslovnega leta se po navadi in običaju preberejo na občnih zborih suhoparna poročila, ki že sama na sebi po sestavi, ne vsebujejo mnogokrat mnogo življenja. Posebno se omalovažujejo poveljniška poročila, čeprav so vprav ona najlepše zrcalo o uspehih in napredku društva in za društvo samo največje važnosti. Toda delati jih bomo morali, ako bomo hoteli priti kam naprej. V začetku leta si mora vsak poveljnik napraviti vadbeni načrt, po katerem bo vadil in učil vse leto. Zidar mora imeti načrt, po katerem bo zidal.

Isto naj bo v župi. Vsak župni odbor naj napravi že v začetku leta načrte vaj, katere misli izvesti. Društva naj opozori na nje, seveda ne z navedbo kraja, kje se bodo vršile. S tem se društva prisili k vežbam in delu.

Isto velja tudi za tehnični odbor zveze. Tudi on bi moral napovedati nekaj župnih vaj, katere bi vodil ali vsaj nadziral vsaj po en njegov član. L. 1930. n. pr. so bile izdane proste vaje s sekiricami, katerih so se mnoga društva z veseljem poprijela. S takimi vajami se vzgaja v društvenih red in disciplina. Ali bo leta 1931. kaj sličnega? Ali bo kaj od zveze nadziranih vaj? Je li kaj načrta?

Tovariši, začnimo s smotrenim, z naprej začrtanim in zaznamenovanim delom vsaj l. 1931. In ob koncu leta bomo videli uspehe ter nam bo lahko polagati račune! Da bi res tako delali želim vsem čitateljem Gasilca za novo leto M—c.

Vzdihi v Silvestrovi noči.

F. G. Trbovlje.

Silvester, kako si otožen! Mar tožiš po minulem letu? Ali si izprašuješ vest, kako boš naložil kapital svojega dela, da bodo obresti v bodočem letu velike? Silvester, kaj si storil kot gasilec in ali si izpolnil odgovorno mesto v gasilstvu, župi ali zvezi? Kakšen bi moral biti odgovor, Silvester? Ne v razigranem veselilnem razpoloženju, temveč v mirnem treznem razmišljanju odgovoriti bi moral: Mnogo sem zanemarjal bodisi v tej ali oni stvari, a možato obljubljam, da bom v bodoče storil vse, za kar me gasilstvo obvezuje in še več. Samozavest članstva je potrebna ne le v novem letu, ampak tudi v bodoče sploh. Novo leto, leto mlado, kaj

pa nam ti prineseš? Morda še večjih skrbi, truda in dela? Ali bomo mi, ki nas nazivajo tihe junake, klaverno podlegli? Ne, mirno in tiho hočemo trpeti in v nas gasilcih naj ima narod zgled, da smo pripravljeni pomagati in tolažiti, če ravno sami trpimo. To naj bodo lastnosti gasilca-samaritana.

Novo leto, ti pa vedi: ko pride drug Silvester, bo obračun že drug, ker vsak poedinec se bo videl v ogledalu lastnega srca. Iz vseh src bo žarelo in želela si bodo k novemu letu, ne bogastva, le zdravja, zadovoljstva in samozavesti. Da si storil dobro, naj bo tvoje odlikovanje, za katerega naj pa nihče ne ve...!

*Jugoslovanska gasilska zveza in uredništvo Gasilca
želita vsem članom gasilcem srečno „Novo leto“.*

Požarni pregledi.

Nadaljevanje.

V minulem letu sem napisal na podlagi svojih študij nekaj splošnih navodil za požarno-policijske preglede. Podal sem splošna navodila, kako naj se na podlagi obstoječih predpisov sestavi komisija, kako naj se postopa in kako naj se sestavi zapisnik o pregledu. Kongresni dnevi in priprave zanj mi niso dovolile, da bi svoje delo zaključil, zato po končanih slovesnostih nadaljujem z razpravo.

V nadaljnjem delu svoje razprave bom podal navodila v tehničnem oziru. Požarno-policijski pregledi so sigurno velikega pomena za varnost posestnikov odnosno prebivalcev. Nujno potrebno je, da se vršijo pož. policijski pregledi natanko po predpisih in tudi točno po priznanih smernicah. Vse premalo važnosti polagajo naše oblasti na to, da se vršijo ogledi vsaj v sklenjenih naselbinah. Delujem že več let v gasilnem društvu svojega kraja in sem tudi načelnik društva, a niti enkrat se ni vršil požarno-policijski ogled, niti me ni župan o tem vprašal. Poudarjam pa, da živi naše gasilno društvo v najboljših odnošajih z občino. Le neka sosedna občina je enkrat zaprosila za sodelovanje. Ravnotako ne kličejo župani zastopnika gasilnega društva k stavbnim komisijam, kar bi bilo nujno potrebno. Tudi v tem oziru bi se dalo marsikaj napisati. Toda povrnimo se nazaj k nalogi, ki sem si jo stavil.

Predvsem polagam našim društvom na srce, da gledajo nato, da se vršijo vsaj v sklenjenih občinah in selih redno vsako leto požarno-policijski ogledi. Ako županstva ne store svoje dolžnosti, jih opozorite na to in če to ne zaleže, pa jih javite politični oblasti. Preden pričnemo s požarno-policijskim ogledom, je potrebno, da ve vsak član komisije, na kaj se je treba ozirati pri teh ogledih. V prvi vrsti se bomo pričali, če ni posestnik od zadnjega ogleda naprej izvršil kakšne prezidave ali nove stavbe brez oblastvenega dovoljenja. Ako se najde kaj takšnega, bomo to javili stavbno-pol. uradu. Natanko pa se bomo pričali, če niso pri tem delu kakšne pomanjkljivosti v požarno-policijskem pogledu.

Važno je dejstvo, da določimo ob priliki ogleda, ako ni podana nevarnost, da nastane ogenj vsled kurjave, razsvetljave ali hranitve lahko vnetljivih predmetov, in kaj je storiti, da to preprečimo.

Gledali pa bomo tudi, ali je možno, če izbruhne na dotičnem naselju požar, da se ga v mejah naselja lokalizira in se tako očuvajo sosednja naselja.

V primeru požara je važno, kako se vrši promet, oziroma, če je mogoče, da se rešijo vse osebe, ki se nahajajo v gorečem posloju tudi tedaj, če je preprečen običajni izhod.

Ako najde požarno-policijska komisija razpadajoča poslopja ali dele, ki bi ogrožali življenje ljudi ali živali, bo to naznanila stavbno-policijski oblasti.

Pri svojem ogledu bo požarno-policijska komisija konstatirala, če se je ukrenilo vse, da je v primeru požara mogoča hitra pomoč in če je mogoče, da se gasilstvo hitro in uspešno udeležuje.

Ako združimo do sedaj podano v točkah, se bo požarno-policijska komisija ozirala na sledeče:

1. Prezidave ali nove stavbe brez dovoljenja.
2. Možnost požara zaradi luči, kurjave itd.
3. Da se eventualni požar lokalizira in ne preide na sosedo.
4. Varnost prometa in možnost rešitve oseb v primeru požara.
5. Razpadajoče stavbe se javijo stavbno-policijski oblasti
6. Možnost hitre pomoči in uspešnega dela v primeru požara.

S tem sem podal točke, na katere naj se ozira požarni oglednik pri reviziji. Revizijo pa bomo zopet delili na ogled zunanjih in na ogled notranjih delov naselja. Pri zunanjem ogledu naselja si bomo ogledali vso njega okolico. Prepričali se bomo, če preti naselju ogenj od zunaj in če so dovoljne možnosti primerne. Ogledali pa si bomo tudi, če niso v bližini stavb lahko vnetljivi predmeti. Na deželi bomo gledali na to, da niso v bližini hiš kopice slame ali krme. Gledali pa bomo tudi, da so zidni opaži ali stene proti požaru v redu, ogledali si bomo tudi okna in vrata, strešne line, nastavke dimnikov, strehe, strelovode itd.

Notranji ogled stavbe pa se bo oziral na stavbno stanje. Tu bo polagati posebno pažnjo na kurišča, stopnišča, okna, vrata, odprtine itd. Pri obratih si bomo ogledali shrambe lahko vnetljivih predmetov, kakor: bencin, petrolej, firnež, lake ter smolo, slamo, krmo, zrnje, kurivo itd. Mnogokrat nastane požar po pepelu in radi tega si je treba tudi ogledati, kje se hrani pepel, treba je gledati kako se ravna z lučmi, če se redno snaži dimnike in če so predpisane gasilne priprave v redu. Ne pozabite opozoriti starše, da skrivajo pred otroki vžigalice.

Požarno-policijskim preglednikom priporočam, da si vse pomanjkljivosti sproti beležijo v posebne tiskovine, ki si jih že prej pripravijo, da se pri sestavi zapisnika ničesar ne pozabi.

Požar v dimniku.

Požar v dimniku nastane, ako se užgó saje. Razločujemo dvoje saj — leteče in bleščeče. Prve nastanejo iz navadnega kuriiva in so lističaste ter jih nese veter v primeru požara daleč naokrog; druge nastanejo v dimnikih obrtnikov, dimnikih prekajevalcev, dimnikih gostiln, tovarn itd.

Kakšno bo naše delo pri požaru v dimniku? Predvsem bomo branili sosede pred iskrami, letečimi iz dimnika. V smeri vetra naj se zapro line in druge odprtine. Na slamnate strehe pošljemo nekaj gasilcev s čebri vode ali z mokrimi capami. Ravnotako obvarujemo kopice slame ali krme. Nikdar pa ne smemo brizgati vode v dimnik, kajti lahko bi ga razneslo. Najbolje je, da pustimo dimnik izgoreti in prevzamemo obvarovalno službo. Ravnotako naj se opusti zadušenje ognja. Včasih se je priporočalo zadušenje z žveplom. Pri zadušenju ostanejo v dimniku saje in je nevarnost, da se ponovno užgó. Ako je v bližini dimnikar, ga pokličemo, da s svojim orodjem ostrže goreče saje, da padejo na

tla. Pri samem požaru v dimniku ne potrebujemo mnogo gasilcev, le pri močnem vetru jih je treba za varstvo sosedov več. Da imamo pripravljeno brizgalno je samoobsebi razumljivo.

Nastane vprašanje: Kako razporedimo gasilce pri požaru v dimniku? Na streho bomo na vsak način postavili nekaj gasilcev, ki bodo opazovali polet isker ter jih že na strehi pogasili. Pri požaru lesketajočih isker bi priporočal, da postavimo na odprtino dimnika široko zankasto žično mrežo. Na tej mreži se bodo ulovile goreče saje in jih je treba večkrat s kakšnim hlodom obtočiti z mreže. Tudi k spodnjim vratcem za snaženje dimnika postavimo do 3 može s čebriči vode, ki sproti ugašajo in odnašajo iz dimnika padajoče goreče in negoreče saje. Ako je poslopje nadstropno, postavimo k vsakim vratcem dimnika gasilca z vodo ali mokro cunjjo. Nadalje določimo gasilce, ki opazujejo dimnik, če nima razpoke. Če še določimo gasilca, ki hodi okrog z mokro ilovico in sproti zamaže najdene razpoke, smo storili vse.

Mislimo na lastno zavarovalnico.

Peljal sem se v Ljubljano. V vlaku sem dobil soseda sopotnika, ki bi si bil rad prižgal cigareto, pa ni imel vžigalic. Zaprotil me je za vžigalico, s katero sem mu seveda rade volje ustregel in s tem je bil odprt potniški pogovor. Predstavil se mi je kot zastopnik zavarovalne družbe »Assicurazioni Generali« (sedaj pri nas »Sava«). Med pogovorom sem mu povedal, da sem tudi jaz zavarovan pri omenjeni družbi za precejšnjo vsoto, nakar je posegel zgovorni gospod v torbico in mi podaril sliko, na kateri je fotografirana, oziroma zložena velika skupina fotografij palač, ki so last omenjene zavarovalnice po vseh mestih Evrope. (To sliko pošiljam Vam, ako bi jo morda hoteli priobčiti v Gasilcu, če bi se Vam zdelo umestno.) Vse palače, ki so fotografirane in zložene v skupino, imajo vrednost nad 4000 milijonov Dinarjev. Med raznimi pogovori je bilo treba izstopiti v Ljubljani, kjer sva se s prijaznim gospodom razšla vsak po svojih potih.

Ko sem stopil na ljubljansko ulico, zagledam palačo »Vzajemne zavarovalnice«. Res krasna stavba. Zares lep jubilej 30 letnice, ki ga, kakor se spominjam iz poročil časopisov, letos obhaja ta zavarovalnica. Dobro gospodarstvo, kajne! V tridesetih letih prigospodariti takšno palačo in pa še kaj.

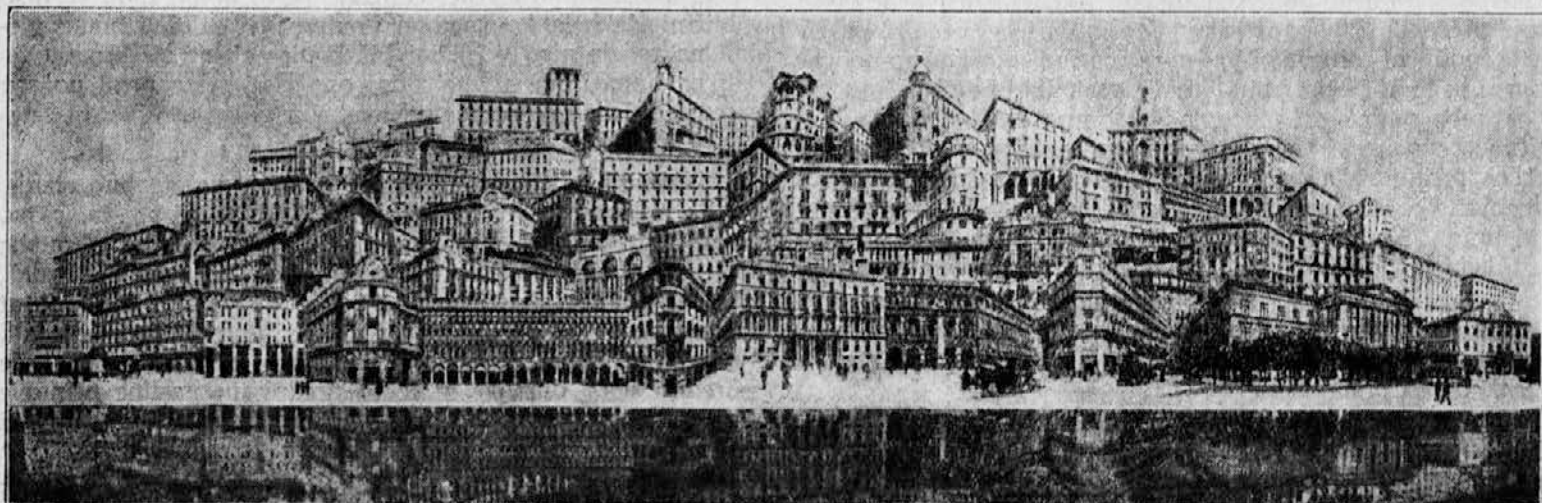
Dalje idoč sem videl na Aleksandrovi cesti gradnjo palače zavarovalne družbe »Dunav«. Domislil sem se, da sem čital v časopisu pred časom in videl tudi sliko tega nebotičnika v Ljubljani, katera bo, če se ne motim, največja v Ljubljani. Če bo največja, bo seveda tudi najdražja. Samo stavbišče stane ogromno vsoto. Kakor je pisal časopis, je plačala družba m² à 1700 Din.

Ogledal sem si mimogrede palačo za Prešemovim spomenikom, katera je last zgoraj omenjene zavarovalnice »Assicurazioni Generali, ali pri nas znane pod imenom »Sava«.

Morda je še kaka druga zavarovalnica, ki ima svojo palačo v Ljubljani, pa meni ni tako znana Ljubljana, da bi vedel za vse palače.

Vprašal sem se, kdo pa prav za prav gradi take palače, tako razkošne stavbe. Podjetje, ki gradi takšne palače, mora tudi dobro uspevati. Saj mora imeti zraven palače še tudi velik kapital. To se samo razume. Kako pa naj plača požarne katastrofe? Saj so te nesreče vsak dan na dnevnem redu, večje in manjše. — Prišel sem do zaključka, da so te palače zgrajene iz samega strahu pred požarom. Mislil sem si, ali ni tak strah pred požarom skoraj bi rekel prevelik. Jasno se vidi, da so zavarovalne premije veliko previsoke, ker sicer bi ne ostajalo toliko za gradnjo palač. Vodim tajniške posle gasilnega društva že veliko let. Priliko imam opazovati požare večje in manjše v naši okolici in ceniti škodo, katero je napravil požar zadnja leta. Primerjal sem tudi vplačano zavarovalnino in ugotovil, da smo tudi mi prav v znatni meri pripomogli k gradnji palač, ki nam nič ne koristijo. Naše hiše pa so razdrte, šole premajhne in drugih javnih naprav nam povsod manjka. Zadnji požar, ki je presegal vplačano zavarovalnino v naši občini, je bil že pred 36 leti in od tedaj vsako leto ostane velika vsota za zavarovalnice same. (Kaj bodo na to rekle zavarovalnice, si lahko mislite sami.)

Naše gasilno društvo si je nabavilo letos novo motorno brizgalno za ca. 45.000 Din in je to vsoto prav težko spravilo skupaj, ker je za društvo res znatna. Naročeno mi je

Skupina nekaterih znamenitejših lastnih palač »Assicurazioni Generali« v različnih mestih Evrope.

bilo pri odborovi seji, da naj napravim prošnje na zavarovalnice za prispevek, ki pridejo pri nas v poštev. Napravil sem prošnje ter pripomnil, da naj se zavarovalnice same zavedajo dolga, ki ga imajo pri našem društvu, ker jim je že nešteto krat varovalo njih kapital in da je v našem društvu veliko članov, ki jim nima kaj pogoreti, pa vendar stoje vsaki čas bližnjim in pa tudi zavarovalnici na razpolago. Zavarovalnice so se odzvale prošnjam z manjšimi in večjimi vsotami in pikrimi opazkami na tako predrzno prošnjo, oziroma zahtevo. S tem se naše društvo za nakazane vsote zavarovalnicam zahvaljuje.

Tako torej, da pridem z mojo mislijo na dan. Ali bi se ne dalo misliti tukaj na nekakšno samopomoč. Namesto palač v Ljubljani in drugod, mislimo rajši na svoje kočje in zboljšujemo jih, če tudi pogore.

Ali bi ne bilo misliti na izbiro mož, ki bi to zadevo pretehtali? Kdo naj bi bil poklican za to? Ali bi ne bilo gasilsko vprašanje pretehtati in še izboljšati! To bi se gotovo izplačalo.

Pomislimo, da posestnik, ki je primerno zavarovan, plača vsako leto lepo vsoto, in to leto za letom, desetletje za desetletjem. Ali bi ne bilo boljše plačati oziroma pomagati, kadar je že res potreba, ne pa plačevati naprej v dober namen.

Jaz mislim takole: Občine naj bi požarno službo še bolj upoštevale in gasilna društva bolj podpirale. Saj bi se lahko

zahtevalo od vsakega mladeniča, da se ima obvezno vezbati in se udeleževati vaj. Občine naj bi skrbele za dobre inštruktorje, katere bi članstvo moralo brezpogojno ubogati. Članstvo bi moralo poznati natanko stroje. Sploh bi se morala uvesti stroga disciplina. Saj je občina zase, kakor mala država in bi morala razpolagati z močjo, ki se ji mora vsak član pokoriti. Pomislimo, da plačajo občine povprečno po 100 in še več tisoč letno. Požari pa so le razmeroma redki. Govorim seveda le o kmetskih občinah in mi mestne razmere niso znane. Po mojem mnenju bi opustil vsako zavarovanje. Kadar pa bi bil požar, bi naj vsa občina z delom in prispevki postavila pogorišče primerno nazaj. Za to bi bil potreben seveda nekakšen odbor, ki bi take zadeve urejeval. Recimo, da pogorišče dveh ali več posestnikov postavi občina sama. Za primer večjih požarov, pa bi se zvezalo več občin skupaj in bi pomagale postaviti pogorišča nazaj. Bi se pač moralo misliti, danes meni, jutri tebi. S takšno samopomočjo bi se prihranile velike vsote. Saj imamo danes z gasilskimi pripravami skoraj bi rekel ogenj v rokah. Delo pa bi se dalo, kakor sem že rekel, še veliko bolj osigurati.

Ako pridete v Ljubljano, oglejte si palače, kakor sem si jih jaz, pa si boste gotovo mislili, da je strah pred požarom za gotove družbe zelo plodonosen. Oglejte si tudi to sliko in potem sodite in mislite!

Vesti.

Državni vatrogasni savez — za kraljevino Jugoslavijo je imel dne 14. decembra 1930. v Djakovem svojo sejo. Seje so se udeležili sledeči člani JGZ: Jernej Vengust, Fran Pristovšek, Konrad Gologranc in Ljudevit Musek. Član odbora državnega saveza, Geza Vezer, je svojo odsotnost opravičil. Odbor je storil več važnih sklepov in bomo prinesli natančno poročilo, ko prejmemo zapisnik seje. Ob tej priliki se je slovensko gasilstvo poklonilo manom velikega biskupa Štrossnajerja in položilo na njegov grob šopek cvetja. Poklonili smo se tudi soprogi predsednika saveza gospe Vilmi pl. Heržičevi, ki je znana daleč naokrog kot požrtvovalna delavka na humanitarnem polju in zvesta sodelavka svojega moža.

Gasilska župa Martjanska v Prekmurju. Življenje v gasilski župi je dokaj živahno. Meseca novembra je bil v Martjancih gasilski tečaj, ki ga je vodil tovariš župni načelnik in zvezni prisednik Geza Vezer. Udeležili so se ga vsi načelniki, poveljniki, načelnikovi namestniki, tajniki in blagajniki včlanjenih društev. Predavalo se je o cilju gasilstva, disciplini, dolžnostih poveljnikov, tajnikov in blagajnikov ter so se podale smernice za gašenje. Vseh 56 udeležencev je odneslo najboljše vtiske in izrazilo željo, da se še večkrat vršijo taki tečaji. V teku leta je imela župa eno skupno vajo in en župni zlet v Moščance ob priliki svečane otvoritve gasilskega doma. Ob tej priliki je tudi nastopil župni pevski zbor. Z zadovoljstvom se je vzelo po društvih na znanje, da so se že enkrat ukinita požarno-polijska nazorništva. Župno delo je brez hrupa in se ravna po geslu: Malo govoriti — a več delati.

Jurovci pri Ptujju. V občini Jurovci, v župniji Sv. Vid pri Ptujju, se snuje gasilno društvo. Možem, ki pripravljajo teren za ustanovitev društva, želimo mnogo uspeha.

Rijetka proslava odlikovanja brata Mirka Kolarića, starijeg. U subotu, dne 13. prosinca 1930. u 7 sati na večer odlikovan je naš vrijedni starina brat Mirko Kolarić stariji diplomom i kolajnom začasnoga člana »Jugoslovenske gasilske zveze« iz Ljubljane. Na dvorišču spremišta bilo je postrojeno cijelo društvo na čelu sa zastavom i glazbom. U 7 sati došla je deputacija sastojeca od braće: staroste Turka Josipa, prvoga podstaroste Vengust Jerneja, drugog podstaroste Musek Ljudevita, poslovodje Pristovšek Franje i župskog načelnika Gologranc Konrada u pratnji našega podzapovjednika Filipičića i tajnika Malivuka, koju je glazba dočekala sviranjem a članstvo pod zapovjedništvom brata vodje Kelemena odalo počast. Deputacija od dva časnika našega društva uputila se je po

svečara našeg vatrogasnog veterana brata Kolarića Mirka starijeg, kada se je naš starina pokazao bio je od svijuju oduševljeno pozdravljen. Prvi ga je pozdravio brat starosta Turk lijepim riječima istaknuvši njegov veliki rad za naše vatrogastvo, izljubivši se s njim bratski predao mu diplomu i kolajnu začasnog člana »Jugoslovenske gasilske zveze«. U ime našeg dobrovoljnoga vatrogasnog društva pozdravio je svečara naš tajnik brat Malivuk, s kojim se je kao i sa ostalom braćom časnicima naš starina bratski izljubio, a članstvo je burno aklamiralo našega svečara. U najvećoj tišini tronutim glasom i suzama na očima zahvalio se naš svečar na tolikoj pažnji. Na koncu je cijelo članstvo odalo svečaru mimohodom. Tako je završena u krugu najbližih ova rijetka svečanost.

Prostovoljno gasilno društvo Litija. Gasilno društvo si je ustanovilo pred 7 meseci svojo lastno godbo, ki je nastopila 1. dec. 1930. na državni praznik ter priredila ta dan promenadni koncert v Litiji in v Šmartnem. Na priobčeni sliki vidite v sredini v civilu predsednika društva in župnega taj-

nika Franceta Peterco, spredaj na levi društvenega podpredsednika Darka Brilija in na desni strani kapelnika Joška Klemenčića. Za svoje sodelovanje ob priliki drž. praznika je prejelo društvo sledeče pohvalno pismo: Načelnstvo sreza litijskega v Litiji. Pr. št. 507-3 — 2. 12. 1930.

Godbenemu odseku gasilnega društva v Litiji! Prijetna dolžnost me veže, da se Vam kot predstavnik kraljevske vlade najtopleje zahvaljujem za Vaš trud in za Vaš nastop na dan 1. decembra 1930. S svojim godbenim nastopom na državni praznik ste pokazali državnim oblastvom in vsemu prebivalstvu Litije in okolice, s kako veliko požrtvovalnostjo ste se poverili godbi, pokazali ste pa tudi, da se zavedate dolžnosti do države kot dobri Jugoslovani. Vztrajajte na začrtani poti in uspehi so Vam zajamčeni. Z odličnim spoštovanjem sreski načelnik Podboj s. r.

† Franc Strel. Dne 29. decembra 1930. smo spremili k večnemu počitku tovariša gasilca, čegar ime bo zapisano z zlatimi črkami v zgodovini Žirovskega gasilnega društva. Tovariš Franc Strel je pristopil k našemu, takrat jedva štiri leta staremu društvu l. 1893. Uvidel je veliko potrebo gasilstva, narekovalo mu je to njegovo plemenito srce. Zato se je marljivo in požrtvovalno oprijel dela v gasilski organizaciji. Ni bilo nobene večje vaje, katere se ne bi bil udeležil. Tu je bodril gasilce k vztrajnemu delu prostovoljno prevzete dolžnosti in kot osivel gasilec dajal lep zgled požrtvovalnosti in človekoljubja. Zadnje leto, ko je že bil bolan, se je vseeno udeleževal vaj in s svojimi bogatimi izkušnjami učil in bodril mlade gasilce k razvoju gasilstva. Bil je tudi ustanovni član godbenega društva, in je tudi sam osebno deloval več let. Med svetovno vojno mu je bilo izročeno varstvo orodja, katerega je čuval kakor punčico svojega očesa. Bil je tudi večletni odbornik. L. 1925. ga je Nj. Veličanstvo kralj Aleksander I. odlikoval s srebrno svetinjo za zasluge pri gasilstvu. Vzornemu gasilcu, ki je nepretrgoma 37 let deloval za blagor bližnjega, bodi ohranjen časten spomin. Tebi pa, dragi tovariš France, ki si bil prežet ljubezni do svojega bližnjega, do svojega naroda, vnet za napredek gasilstva, dober tovariš, zvest prijatelj in premišljen svetovalec, kličemo v slovo: Bodi Ti lahka zemlja domača!

Proslava rojstnega dne Nj. Veličanstva kralja Aleksandra I. v Trbovljah. Na inicijativo združenja rez. oficirjev in s sodelovanjem vseh društev se je priredila na predvečer rojstnega dne Nj. Veličanstva kralja Aleksandra I. lepo uspela proslava v Sokolskem domu. Gasilna društva in župno starešinstvo so bila zastopana oficijelno v slavnostnih krojih, drugi pa z znakom. Čisti dobiček je bil namenjen za revno šolsko deco. Program je bil posrečeno sestavljen. Po državni himni, katero je zaigral orkester, so zadoneli močni akordi »Slovan, na dan« izvajani od pevskega društva »Zvon«. Po koncertnih točkah in solo nastopih so bile še razne telovadne točke. »Alegorija«, sestavljena iz članstva vseh društev in slojev, ki se je poklonila pred sliko kralja Aleksandra, je zadivila vse. Vse navzoče je pa fasciniralo, ko se je pokazal na odru duhovnik pesnik g. Boštele, ki je s skromno mirnostjo, pa vendar z eleganco recitiral lastno pesnitev, posvečeno temu dnevu. (Pesem z dovoljenjem avtorja priobčujemo.)

ANTON BOŠTELE:

Trbovlje kralju in domovini.

(Na proslavi kraljevega rojstnega dne 17. decembra v Trbovljah, recitiral g. Boštele.)

Rad bi bil kakor struna na harfi,
ki poje sladko ubrana visoki svoj spev
ljubezni do kralja-očeta in vse domovine!
Rad bi bil mogočen odmev src tisočerih,
ki v en klic živijo: najvišja dobrina na zemlji
je pravična država in moder vladar,
ki previdno ljubeče jo vodi v občestvu človeštva.

Moder vladar je kot oče, ki ljubi svoje otroke,
skrbi jim za kruh in obleko, za vzgojo razuma in volje
deli jim enake pravice in iste dolžnosti nalaga.
Varuje jih misli prevratnih, krivice pesti in nasilja,
pravično sodi ubogim, bogatim ne dela krivice.
Za vse ima dobro besedo, sočutje, zaščito postave,
in kadar kaznuje, kaznuje v ljubezni, ki vse le izboljšati hoče.

Dober vladar je kot močno drevo zasidrano v skalah;
če še tako rjove vihar, ne stare, ne gane ga z njih.
Orožje mu je pravica, ljubezen vez z državljani,
svobodna zvestoba je moč, ki preko groba drži.

Biser je moder vladar, zaklad za občestvo države,
kjer naj vsak državljan kot kamen izklesan stoji.
Ljudje so različnih nazorov in vsak hodi rad svoja pota,
a ena duži nas misel, da rastel bi skupni naš dom.
Ni domovinska ljubezen že vsaka sladka beseda,
narodna noša in ples in rodoljuben banket.
Ljubezen do doma je več, je žrtev, je delo, ki ustvarja dobrine,
je delo, ki daje množicam kruha
in zida plemenito kulturo, ponosno stavbo duha.

Rad bi bil kakor struna na žalostni violini trboveljske doline,
ki bi odjeknila v svet, da ljubimo kralja in dom
tudi mi, ki smo zrastle v tej črni dolini
med strojev glušečim ropotom in krikom hripavih siren
v trdem boju za kruh in obstanek in dostojanstvo človeka.

Mi ljubimo kralja in dom, čeprav govoriti ne znamo
sladkih besed in smo često trpki in trdi v izrazu
kot je trpek naš kruh, ki ga jemo v skrbeh za bodočnost.
Saj lepa beseda je dim, ki gre kamor veter potegne,
a pesem dela ostane, v bodočnosti sad obrodi.

Bistrica. Tu se je ustanovilo novo gasilno društvo, ki ima že 30 izvršujočih članov. Lepo pojmovanje je pokazala tržiška veletvrška Glanzmann & Gassner s činom, da je posodila mlademu društvu štirikolno ročno brizgalno. Prevzem se je vršil slovesno, postavljeni so bili slavoloki, ter bili izrečeni pomenljivi govori župnega načelnika Karol Bocaka ter načelnika društva tovariša Aljančiča.

Društvo se je tudi takoj lotilo dela, ter bo skoro dogotovilo velik vodni rezervar sredi vasi, tako da bo lahko uspešno delalo v primeru nesreče. Osebnost tovariša Mokorela Ivana, ki je obenem zastavonoša Sokola v Trziču, je tudi jamstvo za dobro tehnično izvežbanost mladega članstva. Le vztrajno naprej!

Črna pri Prevaljah. Proda se trinajst instrumentov (kompletna godba na pihala) dobro ohranjenih. Ponudbe stavite na prostovoljno gasilno društvo Črna pri Prevaljah.

Prostovoljno gasilno društvo steklarne v Hrastniku ima novo godbo ter se opozarjajo vsa društva, da svira za gasilske prireditve po znižani ceni. Je dobro izurjena ter igra vse po želji. Šteje 12 mož.

Za kratek čas.

Gospod sreča na ulici prijatelja, ki mu je umrla žena. Prav po prijateljsko ga tolaži in vpraša, kako se kaj počuti kot samec? Vdovec se za tolažilne besede zahvali ter mu zaupa, da je po smrti svoje žene izstopil iz gasilnega društva. Začuden ga vpraša »gospod, zakaj je to storil, ko ni bilo vzrok smrti njegove žene gasilno društvo. Vdovec mu odgovori: »Veš, svojo ženo sem spoznal na neki gasilski slavnosti.«

ZOBNI ATELJE MAKS ŠRAMEL

LJUBLJANA / ALEKSANDROVA CESTA ŠTEV. 5

Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela, državnim uradnikom s predložitvijo legitimacije na obroke in z znatnim popustom.

ANTON ŠKOBERNE TRBOVLJE 2

Krojaška delavnica, izdeluje vse gasilske kroje, plašče (in druge uniforme) po predpisih Jugoslovanske gasilske zveze.

»DUNAV«

ZAVAROVAL. DELNIŠKA DRUŽBA v ZAGREBU

Podružnica
v LJUBLJANI, ŠELENBURGOVA 3

Zavaruje

po najugodnejših pogojih proti škodam: vsled požara, vlomске tatvine, razbitju stekla, transporta, nezgod in zakonitega jamstva. / Prevzema tudi zavarovanja avto-kaska, avto-jamstva ter sklepa življenska zavarovanja vseh vrst z in brez zdravniške preiskave za slučaj doživetja in smrti, otroška in štedilna zavarovanja po najmodernejših kombinacijah in cenih tarifih. Police naše družbe sprejema ministrstvo vojne in mornarice kot kavicijo pri ženitvi gg. oficirjev. / Vsa potrebna poiasnila so na razpolag. pri vseh naših glavnih in krajevnih zastopstvih

TELEFON 24-05

TEHNIČNO PODJETJE »UNA«
INŽ. JOSIP KALMAN, ZAGREB
ULICA KRALJICE MARIJE 25 TELEFON 72-35

GLAVNI ZASTOPNIK TVRDKE

TEUDLOFF-DITTRICH
BUDAPEST

specialna tvornica gasilnih brizgalnic

Avtomobilne brizgalnice, motorne brizgalnice, ročne brizgalnice, kombinirani avtomobili za gašenje požarov in škropljenje cest

Dobavlja v najboljši kakovosti in po zmernih cenah: vsakovrstne cevi, in to: konopne, gumene, gumirane konopne, lestve v vseh izvedbah in dimenzijah, maske za zaščito proti dimu in plinom, vse gasilne armature in orodje, opreme za zaščito dihanja, opreme za pomoč ponesrečencem po strupenih plinih

LESTVE

Tvornica

PARTL &
FROLÍK

ČES.
BUDĚJOVICE
Č. S. R.

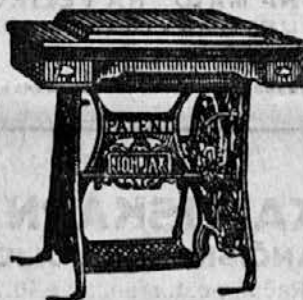

USTANOVljENO LETA 1852.

TEOD. KORN
LJUBLJANA
POLJANSKA CESTA 8
(PREJ HENRIK KORN)

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. / Instalacija vodovodov. / Centralne kurjave. / Naprava strelvodov. / Kopališke in klosetne naprave, / Industrija pločevinastih embalaž.

ŠIVALNI STROJI

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lasne tvornice. 15 letna garancija. Vezenje se poučuje pri nakupu brezplačno.

PISALNI STROJI „ADLER“

Kolesa iz prvih tvornic, Dürkopp, Styria, Nero, Kayser. — Pletilni stroji vedno v zalogi. — Posamezni deli koles in šivalnih strojev. Daje se tudi na obroke. Ceniki zastoj in franko

IVAN JAX IN SIN
LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA CESTA 2

Motorne gasilske brizgalnice »FLADER«

Din 15.000 —

franko ocarinjeno

sedaj

Model 1931

dobavlja tudi na obroke

„KOLONIALE“

hrv. trg. d. d.

ZAGREB, ILICA BROJ 73

Razen tega še:

gasilske avtomobile, avtomobile za škropljenje in pranje cest, vseh vrst in raznih fabrikatov

Velike gasilske motorne brizgalnice

LAFFLY

specialna tvornica za motorne brizgalne

gasilske lestve, rešilne in škropilne avtomobile itd. —

Austro-Fiat in International šasije

za vse gasilske svrhe

Generalno zastopstvo

O. ŽUŽEK

LJUBLJANA

Tavčarjeva ulica 11

Pri zavarovanju predmetov proti požaru in pri življenjskem zavarovanju, zavarovanju otroške dote in pogrebnih stroškov

vpoštevajte edino-le

VZAJEMNO ZAVAROVALNICO

MASARYKOVA CESTA

LJUBLJANA

ki Vam nudi najugodnejše pogoje.

L. Mikuš

LJUBLJANA
MESTNI TRG 15

dežniki

NA MALO / NA VELIKO
USTANOVLJENO 1839.

GASILNA DRUŠTVA, POZOR!

Preden si nabavite potrebne cevi, Vas vljudno vabim, da si ogledate mojo zalogo:

NORMALNIH GASILSKIH CEVI

izdelke slovitih čeških tovarn, katere ustrezajo vsem zahtevam!

IVAN N. ADAMIČ

LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 31
MARIBOR, VETRINJSKA ULICA 20
CELJE, KRALJA PETRA CESTA 33

UČITELJSKA TISKARNA LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA

Telefon številka 2312 / Račun poštni hranilnice 10.761

JE NAJMODERNEJE UREJENA IN IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA OD NAJPREPROSTEJŠIH DO NAJMODERNEJŠIH

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

LASTNA TVORNICA ŠOLSKIH ZVEZKOV

CHEVROLET CHEVROLET

osebni in tovorni avtomobili šasije za vse vrste modelov gasilskih avtomobilov.

»DESA«

DRUŽBA Z O. Z.

LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA 12

MARIBOR

TRG SVOBODE ŠT. 6

Gasilci, pozor!

Naznanjam vsem gasilnim društvom, da sem preselil svojo bogato zalogo gasilskih potrebščin v Ljubljani iz Selenburgove ulice na Kongresni trg številka 8 ter se cenjenim društvom še nadalje priporočam za naklonjenost. — Zaradi preselitve gasilnim društvom znaten popust.

Filip Bizjak,

krznar in izdelovatelj čepic.

Posluje po vsej Jugoslaviji. Ustanovljena leta 1913.

»JUGOSLAVIJA«

SPLOŠNA ZAVAROVALNA DRUŽBA

Ravnateljstvo za Dravsko banovino v Ljubljani.

Sklepa:

1. požarna zavarovanja,
2. življenjska zavarovanja,
3. nezgodna in jamstvena zavarovanja,
4. zavarovanja proti škodam vsled tatinskega vloma.
5. transportna zavarovanja,
6. zavarovanja proti škodam vsled razbitja stekla.

Največji tu delujoči zavod. - Družba je prevzela od »Graške vzajemne zavarovalnice« in od zavarovalnih družb »Fenika« (požarni oddelki) in »Franko-Hongrolse« ves njih kupčijski obstoje v naši državi. - Najnižje tarife. Takojšnja izplačila škod.

Po naredbi ministrstva za vojsko in mornarico nado-meščajo police splošne zavarovalne družbe »JUGOSLAVIJE« ženiitvene kavčlje za častnike.

Telefon 2751. PISARNA: DUNAJSKA CESTA ŠT. 15. Telefon 2571.

Mirna vest

je prva dobrota zavarovanja. Ogenj, toča, tatvine, telesne nesreče, avtomobilske nezgode, nenadna smrt itd. — Vam delajo skrbi. Olajšajte si jih s tem, da se dobro zavarujete. Pri tem Vam gre v vsakem oziru na roko

SLAVIJA

jugoslovanska zavarovalna banka v Ljubljani

Brzovjaka: Banka Slavija
Telefon št. 2176

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 3

je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji.

Ima vlog nad Din 430,000.000.—.

Za vse vloge jamči ljubljanska mestna občina z vsem svojim premoženjem in z davčno močjo.

Vloge se sprejemajo na knjižice in na tekoči račun. Naložbe proti odpovedi se obrestujejo po dogovoru kar najbolj ugodno.

Posojila se dovoljujejo na posestva, menice in vrednostne papirje čim najceneje.

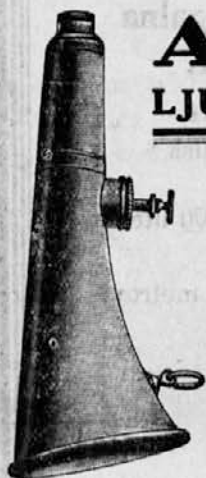
Za male trgovce in obrtnike obstoja pri hranilnici kreditno društvo, za pupilne naložbe pa sodni depozitni oddelek.

Za varčevanje mladine izdaja domače hranilnike, za pošiljanje denarja po pošti pa svoje položnice.

Telefon št. 2016 in 2616.

Poštni čekovni račun št. 10.533.

Uradne ure za stranke so od 8. do 12.30.

A. KASSIG LJUBLJANA, ŽIDOVSKA ULICA

USTANOVLJENO LETA 1880.

Izdelovanje čepic, zaloga krojnih potrebščin

Priporoča vse krojne potrebščine za gasilce (po najnovejših predpisih JGZ.), kakor: čepice, gumbe, piščalke, naramke, znake za bluze in čepice, rdeče blago, vrvice za piščalke, trobke in rogove, lipove liste itd. Naramke vseh vrst lastnega izdelka, fino izdelane in trpežne. Podjetje je na novo moderno urejeno in povečano. — Cenik brezplačno!

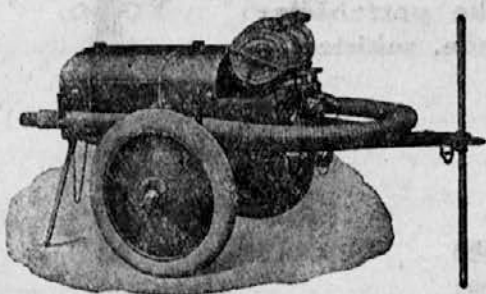
Gasilski zavodi d. d.

čechy pri Prostějovu na Moravskem

Ustanovljeno leta 1820.

podružnica Maribor

Tomšičeva ul. št. 6

Lahka, dvokolna motorna brizgalnica z 16/18 HP motorjem, dobava vode 800 l v min., pritisk do 16 atm.

Specialna tovarna brizgalnic, sesaljk, lestev, cevi in oprave za gasilce, ekstinkterjev, avtomobilnih in motornih brizgalnic priporoča svoje prvovrstno, najmodernejšo gasilsko orodje. Vse vrste telovadnega orodja. Ugodni plačilni pogoji. Za vse stroje se jamči! Cene solidne.

STROJNE TOVARNE IN LIVARNE D. D., LJUBLJANA

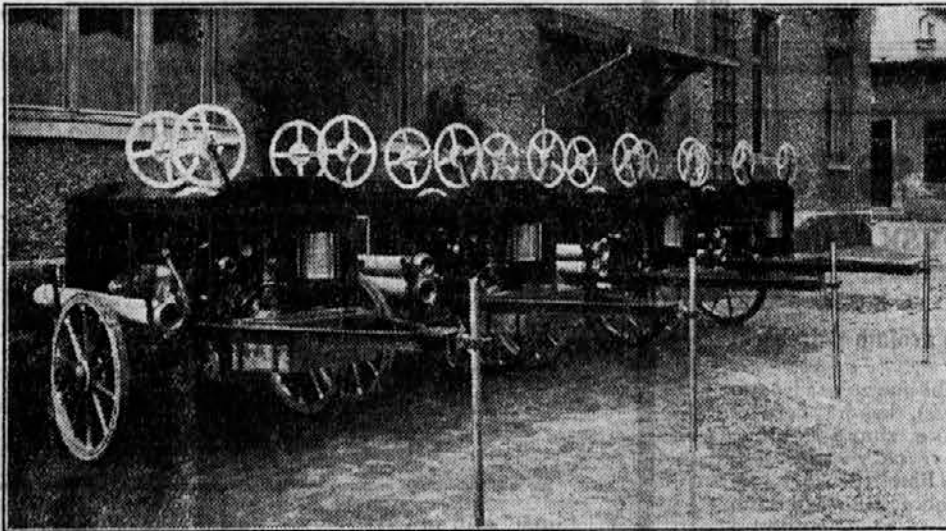
TELEFON ŠTEV. 28-29, 28-30

DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 35

MASLOV ZA BRZOJAVRE: STROJ

Motorne brizgalne.

Dvokolna ognjegasna motorna brizgalna tipa MB 1.

Motor - 36 ks.

Maksimalni pritisk -
17 ATM.

Delazmožnost - 1400 litrov
v minuti.

Dolžina curka - 56 metrov.

Prenosne motorne brizgalne tipa MB 2.

Motor - 14—16 ks.

Maksimalni pritisk - 14 ATM.

Dolžina curka 49 metrov.

Delazmožnost 600—700 litrov
v min.

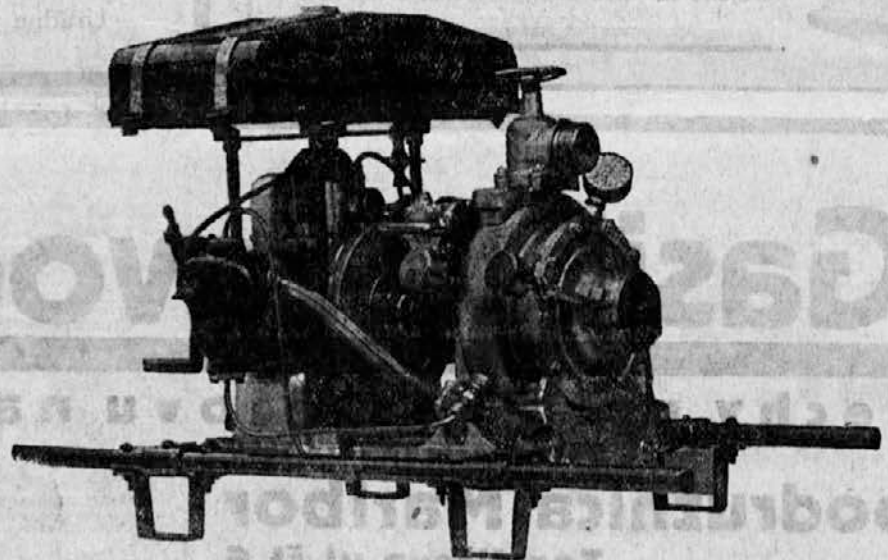
Prenosne motorne brizgalne tipa MB 2/a

Motor - 17—18 ks.

Maksimalni pritisk - 17 ATM.

Dolžina curka - 42 metrov.

Delazmožnost 800—900 litrov
v min.

Vse naše motorne brizgalne so bile preizkušene od komisije, ki jo je odredila „Jugoslovanska gasilska zveza“, katera se je o brezhibnem delovanju brizgalen jako pohvalno izrazila.

Dobavljamo tudi vse gasilske potrebščine:
cevi, spojke, ročnike, čelade, sekirice,
pasove itd.

